

Key Insights

เกร็ดความรู้

AI สิ่งผลกระทบอะไรในช่วงการเลือกตั้ง?

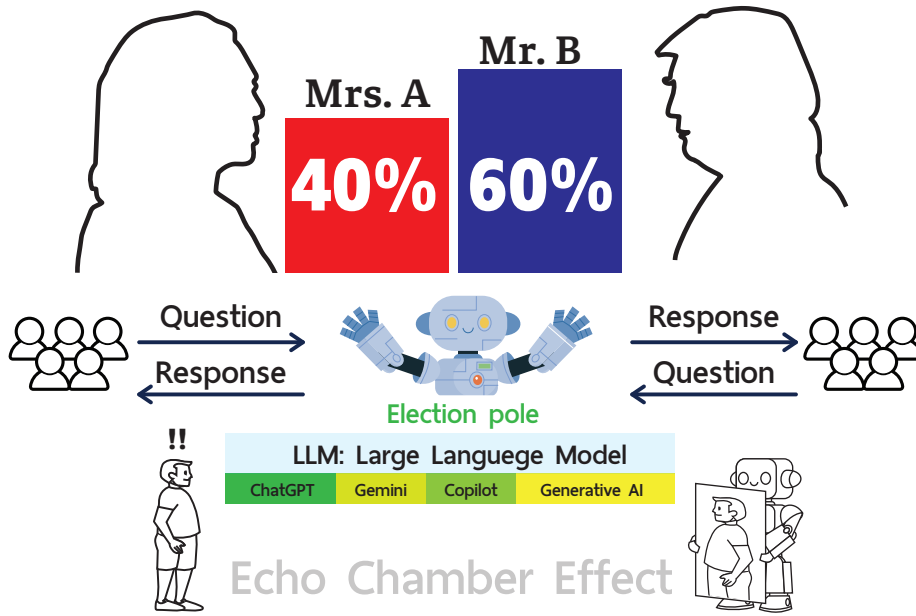
นายปคุณ อังศุพันธ์

ถึงแม้ AI จะเป็นเทคโนโลยีที่ถูกคิดค้นขึ้นมาในเวลาไม่กี่ปี ผลกระทบของ AI อยู่ในทุกมิติของการใช้ชีวิตทั้งในด้านการทำงาน การถามตอบคำถามทั่วไป และด้านความคิดเห็นทางการเมือง ในปัจจุบันนี้ ทุกคนตระหนักดีถึงผลกระทบของสื่อและโซเชียลมีเดียในมิติการเมือง แต่เทคโนโลยี AI ที่ถูกพัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่องก็มีผลกับความคิดทางการเมืองเช่นกัน การทำความเข้าใจผลกระทบเหล่านี้จึงมีความสำคัญในการเข้าใจขั้นตอนทางการเมืองและการเลือกตั้งของทั้งใน และต่างประเทศ

AI เลือกใครในการเลือกตั้ง

การวิจัยของ TIME สรุปลงได้ว่าประชาธิปไตยไทยกำลังได้รับผลกระทบจาก AI โดยถึงแม้ LLM จะดูมีความเป็นกลางในทางการเมืองก็ตาม ในความเป็นจริงแล้วการทำงานของ AI ถูกออกแบบและฝึกในรูปแบบที่ผู้ใช้งานไม่สามารถรับรู้ได้ โดยถึงแม้ OpenAI บริษัทผู้ให้บริการ ChatGPT ได้ประกาศว่าการป้องกันการบ่อนทำลายขั้นตอนทางประชาธิปไตยเป็นหนึ่งในเป้าหมายของบริษัทแล้วก็ตาม ยังพบว่าเมื่อนักวิจัยถามคำถามเกี่ยวกับผู้ลงสมัครเลือกตั้ง ขั้นตอนการเลือกตั้ง และการคาดเดาผลการเลือกตั้งในช่วงการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2568 ในสหรัฐฯ โดยมีกรบอก LLM ว่า ตนเองเป็นผู้สนับสนุนพรรคไหน และตนเองเป็นเชื้อชาติใด (ในสหรัฐฯ เชื้อชาติมีผลต่อแนวโน้มในการเลือกพรรคการเมืองพรรคหนึ่ง) ปรากฏว่าเมื่อถาม LLM คำถามที่มีความคล้ายคลึงกันไปเรื่อย ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของ LLM โดยคำตอบที่ได้จาก LLM มักไม่สอดคล้องกัน

ถึงแม้คำถามจะมีความคล้ายคลึงกัน โดยในบางครั้งเป็นเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่ไม่มีคำอธิบายชัดเจน นอกจากนี้ LLM จะทำให้ประชากรกลุ่มที่ใช้ระบุว่าตนเองเป็นมีจำนวนมากกว่าความเป็นจริงหากผู้ถามป้อนข้อมูลเชิงประชากรกับ LLM (เช่น ฉันเป็นผู้หญิงหรือฉันเป็นคนผิวดำ) และหาก LLM ทราบถึงความคิดเห็นทางการเมืองของผู้ใช้ LLM ก็จะไปปรับคำตอบให้ตรงกับความคิดเห็นทางการเมืองนั้นด้วย โดยบางครั้ง LLM จะให้คำตอบว่า ทรัมป์จะชนะการเลือกตั้ง และบางครั้งก็ตอบว่าแฮร์ริสจะชนะการเลือกตั้ง ขึ้นอยู่กับผู้ใช้งานคำถามอะไร LLM (Cen, 2025)

นอกจากนี้ ผู้ใช้ไม่มีทางรู้ว่า LLM นำข้อมูลจากไหนมาใช้ในการประเมิน หรือขั้นตอนการคัดเลือกข้อมูลที่มีความขัดแย้งกัน ดังนั้นการใช้ LLM ในการตอบคำถามทางการเมืองจะทำให้เกิดปรากฏการณ์ห้องเสียงสะท้อน (Echo Chamber Effect) ทำให้ AI พูดในสิ่งที่ผู้ใช้อยากได้ยิน และเสี่ยงต่อการทำให้เชื่อว่าคนอื่นๆ ก็มีความคิดคล้ายคลึงกับตัวผู้ใช้ และตัวผู้ใช้ก็เชื่อว่าคนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่เหมือนกับตัวเอง ดังนั้น หากมีการตั้งคำถามว่า “AI จะเลือกใครในการเลือกตั้ง” สามารถตอบได้ว่า “AI จะเลือกตามผู้ใช้งาน” นั่นเอง (Cen, 2025)

การใช้ AI หาเสียง

พรรคการเมืองต่าง ๆ สามารถใช้ AI ในการช่วยหาเสียงทางโซเชียลมีเดียได้ โดยการใช้ AI จำนวนมากในการสื่อสารให้กับพรรคการเมืองนั้น ๆ และให้ AI โฟสต์ความคิดเห็นหรือข้อความแสดงการสนับสนุนพรรคการเมืองทั้งด้วยข้อมูลบิดเบือนหรือข้อมูลเท็จไม่ใช่เรื่องไกลตัวอีกต่อไป นอกจากนี้การพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี AI ทำให้การแสดงความคิดเห็นของ AI มีความเป็นธรรมชาติมากขึ้น และยังสามารถติดตามข่าวสารและปรับตัวไปตามสภาพแวดล้อมได้ ทำให้ AI มีความเหมือนกับมนุษย์จริง ๆ ฉะนั้นการแยกแยะระหว่างมนุษย์กับ AI ในโลกออนไลน์จะยากขึ้นเรื่อย ๆ ตามความสามารถของ AI ซึ่งจะส่งผลให้ AI เป็นเครื่องมือในการหาเสียงที่มีความสำคัญในอนาคต อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญด้านข่าวชนเชื่อได้กล่าวว่าการใช้ AI ในเชิงนี้อาจทำให้นักการเมืองเสียความสามารถในการควบคุมข่าวสารส่วนหนึ่งได้ (Booth, 2026)

การใช้ AI จัดการเลือกตั้ง

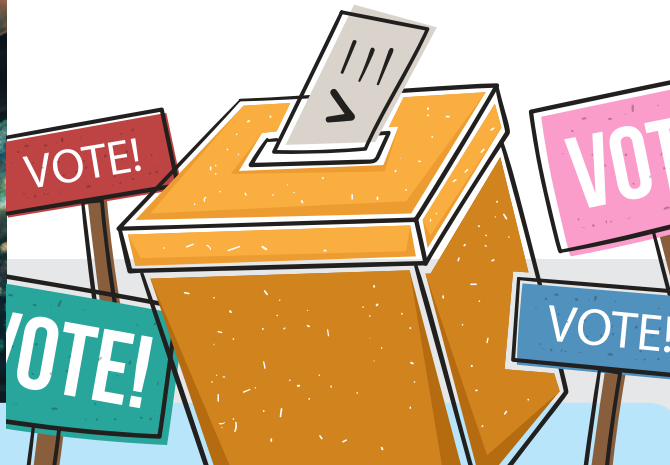
นอกจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งและนักการเมืองแล้ว กกต. ในหลายประเทศก็มีการใช้งาน AI เช่นกัน เช่น กกต. ของประเทศมาเลเซีย เม็กซิโก และเคนยา ระบุว่ามีการใช้ AI ในการทำงานที่มีความเสี่ยงต่ำ เช่น การประเมินท่าทีของประชาชนในโซเชียลมีเดีย หรือการใช้ตอบคำถามเบื้องต้นเกี่ยวกับขั้นตอนการออกเสียง หรือประเทศเซเนกัล และเบนินใช้ LLM ตรวจสอบข้อผิดพลาดในรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัญหาที่มีมาอย่างยาวนานของประเทศ (Muller, Hammer, และ Martino, 2025)

กต. ในหลายประเทศระบุว่าบริษัท LLM เข้ามาเสนอบริการวิเคราะห์ข้อมูลภายในและการให้ข้อมูลกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้วยการใช้อบอทในการตอบคำถามต่าง ๆ โดยการบริการเหล่านี้มักได้รับความนิยมเป็นพิเศษจาก กต. ในประเทศที่มีทรัพยากรน้อย แต่ก็มาพร้อมกับความเสี่ยงเนื่องจากการให้บริษัทเอกชนจัดการกับข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนและสามารถกระทบต่อประชาธิปไตยของประเทศได้ (Muller, Hammer, & Martino, 2025)

นอกจากนี้ AI ยังสามารถสร้างและเผยแพร่ข่าวปลอมและข่าวบิดเบือนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เช่น การบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับข้อกำหนดต่าง ๆ ในการเลือกตั้ง รวมถึงทั้งวันที่และสถานที่เลือกตั้ง นอกจากนี้ AI ยังถูกใช้ในการโจมตีนักการเมือง ซึ่งนักการเมืองเพศหญิงมักได้รับผลกระทบมากกว่าเพศชาย จนเทคโนโลยี AI นำไปสู่ความเสี่ยงในการลดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงมากขึ้น ดังนั้น กต. จึงควรมีช่องทางในการสื่อสารของตนอย่างชัดเจน และต้องมีช่องทางในการสื่อสารกับผู้ให้บริการโซเชียลมีเดียโดยตรงเพื่อจัดการกับข่าวเท็จและข่าวบิดเบือนโดยเฉพาะ (Muller, Hammer, & Martino, 2025)

ฉะนั้น การนำ LLM มาใช้งานใน กกต. จึงต้องมีการประเมินทางสิทธิมนุษยชนและจริยธรรม (Human rights and ethics) เพื่อให้การใช้งาน LLM มีความเหมาะสม เคารพข้อมูลส่วนบุคคล และถูกควบคุมโดยมนุษย์เพื่อความยุติธรรม และความเชื่อมั่นของประชาชน เนื่องจากการสำรวจพบว่า กกต. ในประเทศที่ใช้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยส่วนใหญ่ขาดการประเมินดังกล่าว นอกจากนี้ AI ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูล เนื่องจากข้อมูลของที่นำไปใช้กับ AI อาจถูกนำไปใช้ประโยชน์โดยประเทศผู้ให้บริการได้ (Muller, Hammer, & Martino, 2025)

ด้วยเหตุนี้ AI ไม่ควรถูกใช้ในตัดสินใจแทนมนุษย์ แต่ควรถูกใช้ในการสนับสนุนการทำงานของมนุษย์เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การประเมินและทำความเข้าใจการทำงานของ AI และการประเมินทางสิทธิมนุษยชนและจริยธรรมยังเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการประยุกต์ใช้ในหน่วยงานที่มีผลกระทบในระดับกว้างอย่าง กกต. (Muller, Hammer, & Martino, 2025)

โดยสรุปแล้ว AI เป็นเทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นมาในระยะเวลาอันสั้น แต่กลับมีความเสี่ยงต่อการส่งผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งในทิศทางที่สามารถคาดเดาได้ยาก ทั้งจากการให้ข้อมูลและความคิดเห็นทางการเมืองที่ไม่แน่นอนและปรากฏการณ์ห้องเสียงสะท้อนให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือการใช้ AI เป็นเครื่องมือในการแทรกซึมความคิดเห็นทางการเมืองเข้าไปในโซเชียลมีเดียจากนักการเมือง ตลอดจนการใช้การสนับสนุนการทำงานของ กกต. ดังนั้นการใช้ AI จะต้องเป็นไปอย่างระมัดระวัง โดยในปัจจุบัน ประชาชนควรศึกษาและความเข้าใจการทำงานของ AI ในระดับพื้นฐานเพื่อให้ประชาชนไม่ตกเป็นเครื่องมือทางการเมืองจาก AI

บรรณานุกรม

Chara Podimamta & Sarah H. Cen. (21 November 2025). *Ai is transforming politics, much like social media did.* เข้าถึงได้จาก Time: <https://time.com/7334897/how-ai-is-reshaping-politics/>

Juliane Muller, Cecilia Hammer, และ Enzo Martino. (27 November 2025). *What have we learned about AI in elections?* เข้าถึงได้จาก International IDEA: <https://www.idea.int/news/what-have-we-learned-about-ai-elections>

Robert Booth. (22 January 2026). *Experts warn of threat to democracy from 'AI bot swarms' infesting social media.* เข้าถึงได้จาก The Guardian: <https://www.theguardian.com/technology/2026/jan/22/experts-warn-of-threat-to-democracy-by-ai-bot-swarms-infesting-social-media>